# Dođi i vidi

## Dvanaest lekcija za upoznavanje Hrista i istorijske anglikanske vere

Priručnik za lično proučavanje, katehezu i razgovor sa zainteresovanima

# Predgovor

Ovaj priručnik nastao je iz potrebe da se istorijska anglikanska vera predstavi ljudima u Srbiji i na Balkanu jezikom koji im je blizak i kroz pitanja koja zaista postavljaju. Nije zamišljen kao polemika sa drugim hrišćanima, niti kao pokušaj da se bilo čija tradicija omalovaži. Njegova namera je da jasno i pozitivno predstavi hrišćansku veru kako je Anglikanska crkva prima iz Svetog pisma, drevnih simvola vere, učenja rane Crkve i svog istorijskog bogosluženja.

Mnogi ljudi na ovim prostorima već veruju da Bog postoji. Njihova pitanja su češće: Ko je Isus Hristos? Kako mogu stvarno da Ga sledim? Zašto mi je potrebna Crkva? Zašto se krštavamo i pričešćujemo? Kako se moli i čita Sveto pismo? Ove lekcije polaze upravo od takvih pitanja.

Naslov Dođi i vidi preuzet je iz Jevanđelja po Jovanu 1,46. Hrišćanska vera nije prvenstveno skup apstraktnih ideja, nego poziv da upoznamo Hrista i živimo sa Njim u zajednici Njegove Crkve. Zato je cilj kursa više od sticanja znanja: da čovek otvori Sveto pismo, postavi iskrena pitanja, pomoli se i učini sledeći korak u veri.

> *„Dođi i vidi.“*
>
> *— Jovan 1,46*

# Teološki okvir priručnika

Priručnik je usmeren na zajedničko jezgro istorijske anglikanske vere. Ne pokušava da predstavi svaku školu mišljenja unutar savremenog anglikanizma, nego se oslanja na Sveto pismo, drevne simvole vere, Trideset devet članova vere, Knjigu zajedničkih molitava (Book of Common Prayer) i istorijski episkopat.

- Sveto pismo Starog i Novog zaveta jeste pravilo i krajnje merilo vere i sadrži sve što je potrebno za spasenje.
- Apostolski i Nikejsko-carigradski simvol vere sažimaju osnovnu hrišćansku veru koju Anglikanska crkva deli sa drevnom, jednom, svetom, sabornom i apostolskom Crkvom.
- Krštenje i Večera Gospodnja (Sveta Evharistija) jesu dve velike svete tajne Jevanđelja koje je ustanovio sam Hristos.
- Istorijski episkopat služi kontinuitetu apostolske vere, jedinstvu, rukopoloženoj službi i pastirskoj odgovornosti, uz lokalno prilagođavanje potrebama naroda i mesta.

Terminološka napomena: reč „saborna“ (katolička) u Simvolu vere znači univerzalna, sveopšta Crkva Hristova; ne označava sama po sebi Rimokatoličku crkvu.

# Kako koristiti ovaj kurs

Svaka lekcija je zamišljena za razgovor od približno 60–75 minuta. Ne mora se pročitati sve naglas. Najvažnije je da učesnik ima dovoljno prostora da govori, postavlja pitanja i sam posmatra biblijski tekst pre nego što dobije objašnjenje.

1. Počni kratkim životnim pitanjem iz odeljka „Za početak razgovora“.
2. Pročitaj glavni biblijski tekst naglas i razgovaraj o pitanjima „Posmatraj tekst“.

3. Tek zatim prođi kroz objašnjenje lekcije i poveži ga sa pitanjima učesnika.
4. Završi odeljkom „Za razgovor“, dogovorite jedan realan korak za narednu sedmicu i pomolite se.
5. Dodatne tekstove koristi samo ako osoba želi da ide dublje ili ako se tema prirodno otvori.

Voditelj ne treba da žuri da popuni svaku tišinu niti da svako pitanje pretvori u predavanje. Cilj nije pobediti u raspravi, nego pomoći osobi da jasnije vidi Hrista, razume Jevanđelje i slobodno odgovori na Njegov poziv.

# Pregled kursa

1. Ko je Isus Hristos? — ličnost i delo Hristovo
2. Kako odgovaramo na Hristov poziv? — pokajanje, vera, milost i opravdanje
3. Sveto pismo — Božja reč za Crkvu i merilo vere
4. Zašto nam je potrebna Crkva? — zajednica, apostolska vera i episkopat
5. Sveto Krštenje — novi život u Hristu i pripadanje Crkvi
6. Sveta Evharistija — zahvalnost, zajedništvo i duhovno hranjenje
7. Molitva — lični i zajednički život pred Bogom
8. Život Hristovog učenika — ljubav, istina, praštanje i služenje
9. Sveti Duh i Potvrda vere — zrelost i osnaženje za svedočanstvo
10. Služenje u Crkvi — darovi svih vernika i rukopoložena služba
11. Živeti sa Crkvom — nedelja, crkvena godina i istrajnost
12. Dođi i vidi — razlučivanje sledećeg koraka u veri

LEKCIJA 1

# Ko je Isus Hristos?

> *„A vi, šta vi kažete ko sam ja?“*
>
> *— Matej 16,15*

## Cilj lekcije

Razumeti središnju hrišćansku veru da je Isus Hristos istinski Bog i istinski čovek i lično razmisliti šta Njegov identitet znači za naš život.

### Ključna istina

Isus Hristos je večni Sin Božji, istinski Bog i istinski čovek. Njegova smrt na krstu i telesno vaskrsenje stoje u središtu hrišćanskog spasenja.

**Ključni pojmovi:** ovaploćenje • dve prirode Hristove • krst • vaskrsenje • pomirenje • učenik

## Za početak razgovora

Kada bi te neko pitao: „Ko je Isus za tebe?“, šta bi danas odgovorio? Šta je najviše oblikovalo taj odgovor?

## Glavni biblijski tekst

Marko 8,27–30

### Posmatraj tekst

1. Šta ljudi oko Isusa govore o Njegovom identitetu?
2. Zašto Isus pitanje usmerava lično učenicima?
3. Šta Petrov odgovor tvrdi o Isusu?
4. Šta bi u tvom životu bilo drugačije ako je Isus zaista Hristos?

## Najvažnije pitanje

Kroz istoriju ljudi su Isusa opisivali kao učitelja, proroka, mudraca ili revolucionara. Jevanđelje, međutim, pred svakoga stavlja lično pitanje: ko je On? Hrišćanska vera ispoveda da je Isus Hristos istinski Bog i istinski čovek: večni Sin Božji, koji se radi nas i radi našega spasenja ovaplotio od Duha Svetoga i Djeve Marije i postao čovek. U jednoj ličnosti Isusa Hrista dve potpune prirode, božanska i čovečanska, sjedinjene su bez razdvajanja i mešanja. Zato On stvarno deli našu ljudsku prirodu, a ostaje večni Sin kroz koga je sve stvoreno.

## Zašto je došao?

Čovek je stvoren za zajedništvo sa Bogom, ali greh narušava taj odnos i zahvata našu prirodu, misli, reči i dela. Isus dolazi radi našega spasenja: živi u savršenoj poslušnosti Ocu, na krstu jednom prinosi sebe kao savršenu žrtvu za grehe sveta i vaskrsenjem pobeđuje greh i smrt.

## Krst i vaskrsenje

Na krstu Hristos jednom zauvek prinosi sebe za grehe sveta i otvara put pomirenja sa Bogom. Njegova žrtva je dovoljna i neponovljiva. Zato se hrišćani ne hvale sopstvenom dobrotom, nego Božjom milošću. Vaskrsenje potvrđuje Hristovu pobedu i znači da smrt nema poslednju reč: oni koji pripadaju Hristu žive u nadi vaskrsenja i budućeg Carstva Božjeg.

## Slediti Hrista

Biti hrišćanin znači više od prihvatanja određenih tvrdnji. To znači upoznati Hrista, verovati Mu i učiti da živimo kao Njegovi učenici: u molitvi, Svetom pismu, bogosluženju, ljubavi prema bližnjem, pokajanju i praštanju.

## Kako ovo živimo u Anglikanskoj crkvi?

U središtu anglikanskog bogosluženja nalazi se Isus Hristos. Jevanđelje zauzima posebno mesto u službi Reči, a u Evharistiji Crkva zahvaljuje Ocu za delo spasenja kroz Sina u sili Svetoga Duha. Vera u Hrista zato nije samo tema proučavanja nego način života cele zajednice.

### Sažetak za ponavljanje

- Hrišćanska vera ne počinje pitanjem „šta treba da radim“, nego pitanjem „ko je Isus Hristos“.
- Hristova žrtva je jedna, savršena i dovoljna; vaskrsenje objavljuje pobedu nad grehom i smrću.
- Vera u Hrista vodi u učeništvo: molitvu, Pismo, bogosluženje, pokajanje, praštanje i ljubav.

## Za razgovor

1. Šta ti je u hrišćanskom učenju o Isusu najprivlačnije, a šta najteže da razumeš?
2. Zašto su krst i vaskrsenje neodvojivi od pitanja ko je Isus?
3. Ako bi Hristu danas postavio jedno pitanje, koje bi to bilo?
4. Šta bi mogao biti tvoj prvi mali korak u upoznavanju Isusa?

## Jedan korak ove nedelje

Pročitaj Marko 1 svakoga dana po nekoliko stihova. Posle čitanja zastani i reci Bogu jednom rečenicom šta si primetio o Isusu.

## Ako želiš da ideš dublje

- Jovan 1,1–18
- Isaija 53
- Rimljanima 5,1–11
- 1. Korinćanima 15,1–22
- Trideset devet članova vere, čl. II, IV i XXXI

## Molitva

Gospode Isuse Hriste, pokaži mi ko si. Učvrsti moju veru, oprosti moje grehe i nauči me da Te sledim. Neka Tvoj život, krst i vaskrsenje oblikuju moj život. Tebi neka je slava sa Ocem i Svetim Duhom, sada i uvek. Amin.

LEKCIJA 2

# Kako odgovaramo na Hristov poziv?

> *„Pokajte se i verujte Jevanđelju.“*
>
> *— Marko 1,15*

## Cilj lekcije

Razumeti pokajanje, veru i milost kao odgovor na Hristov poziv i prepoznati da učeništvo započinje poverenjem u Njega.

### Ključna istina

Na Hristov poziv odgovaramo pokajanjem i verom. Opravdanje pred Bogom jeste dar milosti zbog Hristove zasluge, primljen verom; dobra dela su plod, a ne cena spasenja.

**Ključni pojmovi:** pokajanje • vera • milost • opravdanje • dobra dela • učeništvo

## Za početak razgovora

Kada čuješ reč „vera“, da li pre pomisliš na uverenje, poverenje, tradiciju ili nešto drugo? Zašto?

## Glavni biblijski tekst

Marko 1,14–20

### Posmatraj tekst

1. Koji poziv Isus upućuje ljudima?
2. Kako prvi učenici odgovaraju?
3. Šta ostavljaju, a ka čemu kreću?
4. Šta ovaj tekst pokazuje o odnosu između vere i konkretnog odgovora?

## Pokajanje

Pokajanje nije samo osećanje krivice. U Svetom pismu ono znači promenu srca i uma, okretanje od greha prema Bogu. To je odluka da čovek prestane da opravdava ono što ga odvaja od Boga i da uči novi način života.

## Vera

Vera nije slepo prihvatanje nečega što ne razumemo. Ona je poverenje u Boga koji se objavio u Isusu Hristu. Obuhvata razum, srce i volju. Prava vera zato menja način na koji živimo i pokazuje se u delima ljubavi.

## Milost

Spasenje je od početka do kraja dar Božje milosti. Ne možemo se svojim delima pripremiti za opravdanje niti zaslužiti Božju naklonost. Pred Bogom smo opravdani samo zbog zasluge Gospoda i Spasitelja Isusa Hrista, verom, a ne zbog sopstvenih dela ili zasluga. Dobra dela ne kupuju spasenje; ona nužno izrastaju iz istinske i žive vere i postaju vidljivi plod života koji Bog obnavlja u nama.

## Put učenika

Hrišćanin nije čovek koji nikada ne greši, nego čovek koji se vraća Hristu. Učeništvo raste kroz molitvu, Pismo, bogosluženje, služenje, praštanje i svakodnevno poverenje u Božju milost.

## Kako ovo živimo u Anglikanskoj crkvi?

Anglikanska tradicija poziva na veru koja je istovremeno lična i crkvena. Čovek lično odgovara Hristu, ali taj odgovor raste u zajednici koja sluša Pismo, moli se, prima svete tajne i uči da živi Jevanđelje.

### Sažetak za ponavljanje

- Pokajanje je promena pravca: od greha prema Bogu.
- Vera je poverenje u Boga objavljenog u Isusu Hristu i uključuje razum, srce i volju.
- Dobra dela ne zaslužuju opravdanje, nego nužno izrastaju iz istinske i žive vere.

## Za razgovor

1. Kako bi svojim rečima objasnio razliku između kajanja i pokajanja?
2. U čemu ti je najteže da se osloniš na Božju milost umesto na sopstvenu zaslugu?
3. Koji deo života najviše traži promenu pravca?
4. Šta bi za tebe značilo da ove sedmice učiniš jedan konkretan korak za Hristom?

## Jedan korak ove nedelje

Odvoji deset minuta jednog dana za iskrenu molitvu: zahvali Bogu, priznaj Mu ono što želiš da promeniš i zamoli Ga za pomoć da učiniš jedan konkretan korak.

## Ako želiš da ideš dublje

- Dela apostolska 2,37–42
- Efescima 2,1–10
- Jakov 2,14–26
- Rimljanima 6,1–11
- Trideset devet članova vere, čl. X–XII

## Molitva

Gospode Isuse Hriste, daj mi srce koje se kaje, veru koja se oslanja na Tebe i ljubav koja se pokazuje u delima. Vodi me svojim Svetim Duhom da svakoga dana rastem kao Tvoj učenik. Amin.

LEKCIJA 3

# Sveto pismo – Božja reč za Crkvu

> *„Sve je Pismo od Boga nadahnuto i korisno za poučavanje, za ukoravanje, za popravljanje i za vaspitavanje u pravednosti.“*
>
> *— 2. Timoteju 3,16*

## Cilj lekcije

Razumeti zašto hrišćani čitaju Sveto pismo i naučiti jednostavan način da ga čitamo sa verom, u zajednici Crkve i radi promene života.

### Ključna istina

Sveto pismo sadrži sve što je potrebno za spasenje i jeste pravilo i krajnje merilo vere. Crkva ga čita zajedno, uz predanje i odgovorno korišćenje razuma.

**Ključni pojmovi:** nadahnuće • kanon • autoritet Pisma • predanje • razum • tumačenje

## Za početak razgovora

Kakvo iskustvo imaš sa Biblijom? Da li si je čitao, pokušao pa odustao, ili ti je uglavnom nepoznata?

## Glavni biblijski tekst

2. Timoteju 3,14–17

### Posmatraj tekst

1. Šta Pavle kaže da Pismo može da učini u čoveku?
2. Za koje je svrhe Pismo korisno?
3. Šta bi značilo biti „opremljen za svako dobro delo“?
4. Kako ovaj tekst menja način na koji pristupamo Bibliji?

## Bog govori

Bog nije ostavio čoveka da nagađa ko je On. Govorio je kroz istoriju Izraela i preko proroka, a u punini vremena objavio se u svome Sinu. Sveto pismo, nadahnuto od Boga, čuva proročko i apostolsko svedočanstvo o Božjem delu spasenja. Crkva ga prima kao kanonsku Božju Reč i kao pravilo i krajnje merilo vere; ono sadrži sve što je potrebno za spasenje.

## Zašto čitamo Bibliju?

Cilj nije samo prikupiti verske informacije, nego upoznati Hrista. Dobro čitanje Pisma treba da nas vodi ka dubljoj veri, većoj ljubavi i poslušnijem životu.

## Kako je čitamo?

Neki delovi Biblije su jasni, a drugi zahtevniji. Zato Pismo ne tumačimo kao da pre nas nije postojala Crkva. Čitamo ga u zajednici vernih, u svetlu drevnih simvola vere, svedočenja rane Crkve i bogosluženja, uz odgovorno korišćenje razuma. Predanje i razum služe vernom slušanju

Pisma, ali ga ne zamenjuju niti stoje iznad njega: Crkva je svedok i čuvar Svetog pisma i ne može zahtevati kao nužno za spasenje ono što se iz njega ne može dokazati.

## Reč koja menja život

Božja reč nije data samo za raspravu. Ona nas poziva na promenu: da praštamo, budemo milosrdni, govorimo istinu, služimo bližnjima i živimo u nadi.

## Kako ovo živimo u Anglikanskoj crkvi?

Anglikanska tradicija sažima svoj stav tvrdnjom da Sveto pismo sadrži sve što je potrebno za spasenje. Na bogosluženju se redovno čitaju Stari zavet, Psalmi, Poslanice i Jevanđelje, a Jutarnja i Večernja molitva pomažu da Pismo postane ritam svakodnevnog života.

### Sažetak za ponavljanje

- Pismo svedoči o Božjem delu spasenja koje dostiže puninu u Isusu Hristu.
- Simvoli vere, liturgija i svedočenje rane Crkve pomažu tumačenju, ali ne mogu ukinuti ili nadvisiti autoritet Pisma.
- Cilj čitanja nije samo informacija, nego vera koja postaje poslušnost, ljubav i svet život.

## Za razgovor

1. Šta te najviše sprečava da redovno čitaš Pismo?
2. Da li Bibliju češće čitaš da dobiješ odgovor ili da upoznaš Hrista?
3. Koja pitanja imaš o tome kako se Pismo tumači?
4. Koja bi mala promena mogla da ti pomogne da čitanje postane redovnije?

## Jedan korak ove nedelje

Sedam dana čitaj po jedan odlomak iz Jevanđelja po Marku. Postavi tri pitanja: Šta tekst kaže? Šta mi pokazuje o Hristu? Na šta me poziva?

## Ako želiš da ideš dublje

- Psalam 119,97–105
- Luka 24,13–35
- Jevrejima 4,12–13
- Jakov 1,22–25
- Trideset devet članova vere, član VI

## Molitva

Svemogući Bože, otvori moj um da razumem Tvoju reč, srce da je primim i volju da je izvršavam. Neka me Sveti Duh kroz Pismo vodi sve jasnijem poznanju Hrista. Amin.

LEKCIJA 4

# Zašto nam je potrebna Crkva?

> *„I oni bejahu postojani u nauci apostolskoj i zajednici, lomljenju hleba i molitvama.“*
>
> *— Dela apostolska 2,42*

## Cilj lekcije

Razumeti Crkvu kao Hristov narod i zajednicu učenika, te iskreno razmotriti sopstvena iskustva i prepreke u odnosu prema Crkvi.

### Ključna istina

Crkva je Hristov narod, Telo Hristovo i zajednica u kojoj se propoveda Božja Reč, služe svete tajne, moli i živi apostolska vera.

**Ključni pojmovi:** Crkva • Telo Hristovo • jedna, sveta, saborna i apostolska • istorijski episkopat • zajedništvo

## Za početak razgovora

Kada čuješ reč „Crkva“, šta prvo osećaš ili zamišljaš? Šta je najviše oblikovalo taj pogled?

## Glavni biblijski tekst

Dela apostolska 2,42–47

### Posmatraj tekst

1. Čemu su prvi hrišćani bili postojani?
2. Šta rade zajedno, a ne samo pojedinačno?
3. Kako njihova vera utiče na odnos prema drugim ljudima?
4. Šta bi nedostajalo kada bi svako od njih pokušao da bude hrišćanin potpuno sam?

## Crkva nije prvenstveno zgrada

U Novom zavetu Crkva je zajednica onih koje je Bog pozvao da pripadaju Hristu. Ona nije prvenstveno zgrada, politička organizacija ili kulturno društvo, nego narod Božji i Telo Hristovo, okupljeno oko svoga Gospoda.

## Zašto je Isus okuplja?

Hristos nas ne poziva da budemo usamljeni vernici. U Crkvi se Božja Reč propoveda i sluša, svete tajne služe po Hristovoj ustanovi, narod se moli i uči ljubavi i međusobnom nošenju tereta. Zato Simvol vere govori o jednoj, svetoj, sabornoj i apostolskoj Crkvi.

## Apostolski kontinuitet i istorijski episkopat

Crkva kroz vekove čuva apostolsku veru propovedanjem Jevanđelja, svetim tajnama, molitvom i službom. Za anglikansko samorazumevanje posebno je važan istorijski episkopat: služba episkopa u kontinuitetu sa drevnom Crkvom, lokalno prilagođena potrebama naroda i mesta kojima Crkva

služi. Taj kontinuitet nije zamena za Pismo i Jevanđelje, nego način služenja jedinstvu, apostolskom učenju i pastirskoj odgovornosti.

### Crkva nije zajednica savršenih

Mnogi nose rane zbog loših iskustava sa vernicima ili crkvenim službenicima. Takvu bol ne treba umanjivati. Crkva nije sastavljena od bezgrešnih ljudi; u nju dolazimo upravo zato što nam je potrebna Božja milost i jer nas Hristos uči da živimo drugačije.

### Kako ovo živimo u Anglikanskoj crkvi?

Anglikanska crkva sebe razume kao deo jedne, svete, saborne i apostolske Crkve kroz istoriju. Biti anglikanac ne znači negovati englesku kulturu radi nje same, nego nastojati da se apostolska vera živi verno na jeziku i u kulturi ljudi kojima Crkva služi.

#### Sažetak za ponavljanje

- Hrišćanski život nije zamišljen kao potpuno privatna vera bez zajednice.
- Crkva je grešna po svojim članovima, ali je pozvana na svetost jer pripada Hristu.
- Istorijski episkopat u anglikanskom samorazumevanju služi apostolskom kontinuitetu, jedinstvu i pastirskoj odgovornosti.

### Za razgovor

1. Koja dobra, a koja bolna iskustva su oblikovala tvoj odnos prema Crkvi?
2. Šta u Delima 2 ne može lako da se živi potpuno sam?
3. Šta bi za tebe bila zdrava crkvena zajednica?
4. Da li postoji prepreka zbog koje ti je teško da učiniš korak bliže životu Crkve?

### Jedan korak ove nedelje

Poseti jedno bogosluženje kao posmatrač. Ne pokušavaj sve da razumeš; zapiši tri stvari koje si primetio i jedno pitanje koje želiš da postaviš.

### Ako želiš da ideš dublje

- Matej 16,13–20
- Efescima 2,19–22
- 1. Korinćanima 12,12–27
- Apostolski i Nikejsko-carigradski simvol vere
- Čikaško-lambetski četvorougao (1888)

### Molitva

Gospode Isuse Hriste, Ti okupljaš svoj narod. Isceli u meni ono što je ranjeno, daj mi mudrost da prepoznam istinu i hrabrost da ne ostanem sam. Nauči me da volim Tvoju Crkvu i da u njoj rastem u veri, nadi i ljubavi. Amin.

LEKCIJA 5

# Sveto Krštenje – novi život u Hristu

> *„Idite, dakle, i učinite mojim učenicima sve narode, krsteći ih u ime Oca i Sina i Svetoga Duha.“*
>
> *— Matej 28,19*

## Cilj lekcije

Razumeti krštenje kao od Hrista ustanovljenu svetu tajnu: delotvorni znak Božje milosti, novog rođenja i pripadanja Njegovom narodu, te početak puta učeništva.

### Ključna istina

Krštenje je Hristom ustanovljena sveta tajna, znak novog rođenja i Božje milosti, vidljivo primanje u Crkvu i početak doživotnog krsnog učeništva.

**Ključni pojmovi:** Krštenje • novo rođenje • blagodat • oproštenje • usinovljenje • krsni život

## Za početak razgovora

Šta za tebe znači krštenje? Da li ga doživljavaš više kao porodični običaj, ličnu uspomenu, crkveni obred ili nešto drugo?

## Glavni biblijski tekst

Rimljanima 6,1–11

### Posmatraj tekst

1. Sa čim Pavle povezuje krštenje?
2. Koje dve slike se ponavljaju: smrt i šta još?
3. Šta znači „hoditi u novosti života“?
4. Kako ovaj tekst pokazuje da krštenje nije samo događaj iz prošlosti?

## Novi početak

Krštenje je početak života u Hristu i ulazak u vidljivu zajednicu Crkve. Ono nije samo oznaka hrišćanske pripadnosti, nego sveta tajna (sakrament) koju je ustanovio Hristos i delotvorni znak Božje milosti. Voda u Svetom pismu nosi slike očišćenja, života i novog stvaranja, a Crkva krštava u ime Oca i Sina i Svetoga Duha, u poslušnosti Hristovoj zapovesti.

## Dar Božje milosti

Krštenje ne deluje magijski niti njegova snaga dolazi od same vode ili ljudskih zasluga. Bog je onaj koji daje blagodat. U ispravno primljenom krštenju vidljivo se označavaju i zapečaćuju obećanja oproštenja grehova i usinovljenja; kršteni se prisajedinjuje vidljivoj Crkvi, vera se potvrđuje, a vernik je pozvan da tokom celog života u veri živi ono što je primio.

## Zašto se krštavaju i deca?

Crkva krštava odrasle koji dolaze veri, ali od ranih vremena krštava i decu verujućih porodica. Anglikanska tradicija čuva krštenje dece kao saglasno Hristovoj ustanovi. Roditelji i kumovi preuzimaju odgovornost da dete poučavaju veri i vode ka zrelom hrišćanskom životu; svaki kršteni je pozvan da veru koju je primio lično ispovedi i živi.

## Krštenje traži odgovor

Krštenje nije završetak verske obaveze. Svakoga dana smo pozvani da živimo ono što ono označava: da se odričemo greha, verujemo Hristu i služimo bližnjima.

## Kako ovo živimo u Anglikanskoj crkvi?

Anglikanska crkva ispoveda krštenje kao jednu od dve svete tajne Jevanđelja koje je ustanovio sam Hristos. U obredu ne učestvuje samo porodica nego cela zajednica, jer kršteni biva primljen u Crkvu. Crkva zatim nastavlja da ga prati poukom, molitvom, bogosluženjem i Evharistijom, kako bi krsni život sazrevao u veri i poslušnosti.

### Sažetak za ponavljanje

- Krštenje je više od spoljašnjeg obeležja: ono je delotvorni znak Božje milosti i pripadanja Hristu.
- Božja blagodat prethodi našoj zasluzi; krštenje se ne razume magijski niti odvojeno od vere i života u Crkvi.
- Krštenje dece čuva se u anglikanskoj tradiciji, uz odgovornost porodice, kumova i zajednice da dete odgajaju u veri.

## Za razgovor

1. Šta ti je novo u slici krštenja kao „novog života“?
2. Kako bi odgovorio nekome ko kaže da je krštenje samo spoljašnji običaj?
3. Ako si kršten, na koji način tvoje krštenje ima veze sa današnjim životom?
4. Ako nisi kršten, koja pitanja bi želeo da razjasniš pre takvog koraka?

## Jedan korak ove nedelje

Ako si kršten, saznaj gde i kada si kršten i zahvali Bogu za taj početak. Ako nisi, zapiši tri pitanja koja želiš da postaviš svešteniku o krštenju.

## Ako želiš da ideš dublje

- Matej 28,16–20
- Jovan 3,1–8
- Dela apostolska 2,37–41
- Galatima 3,26–29
- Trideset devet članova vere, član XXVII

## Molitva

Svemogući Bože, hvala Ti za dar novog života u Hristu. Daj da svakoga dana odbacujem greh, rastem u veri, nadi i ljubavi i živim kao verni Hristov učenik. Amin.

LEKCIJA 6

# Sveta Evharistija – život za Gospodnjim stolom

> *„Činite ovo meni na spomen.“*
>
> *— Luka 22,19*

## Cilj lekcije

Razumeti Evharistiju kao od Hrista ustanovljenu svetu tajnu našeg otkupljenja Njegovom smrću: zahvalnost, zajedništvo u Telu i Krvi Hristovoj, duhovno hranjenje i poziv na život pomirenja i služenja.

### Ključna istina

U Svetoj Evharistiji Crkva zahvaljuje Bogu, objavljuje Hristovu jednu dovršenu žrtvu i verom stvarno učestvuje u Telu i Krvi Hristovoj na nebeski i duhovni način.

**Ključni pojmovi:** Evharistija • Večera Gospodnja • spomen • zajedništvo • Telo i Krv Hristova • vera

## Za početak razgovora

Kada razmišljaš o Svetom Pričešću, šta ti je poznato, a šta nejasno ili teško?

## Glavni biblijski tekst

1. Korinćanima 10,16–17

### Posmatraj tekst

1. Koje reči Pavle koristi za odnos čaše i hleba prema Hristu?
2. Šta jedan hleb govori o mnogim vernicima?
3. Kako zajedničko pričešće utiče na način na koji gledamo druge hrišćane?
4. Šta bi značilo da sto Gospodnji oblikuje naš život i posle bogosluženja?

## Dar koji je Hristos ostavio

U noći pre svoga stradanja Isus je uzeo hleb i čašu, dao ih učenicima i zapovedio da to čine Njemu na spomen. Crkva zato slavi Svetu Evharistiju kao svetu tajnu (sakrament) našeg otkupljenja Hristovom smrću, zahvalno objavljujući Njegovu jednu, savršenu i dovršenu žrtvu na krstu.

## Zahvalnost i prisustvo

Reč evharistija znači zahvalnost. Crkva zahvaljuje Bogu za stvaranje, spasenje u Hristu i dar Svetoga Duha. Evharistija nije samo prisećanje na prošli događaj: po Hristovom obećanju verni u njoj stvarno učestvuju u Hristu i primaju Njegovu milost.

## Jedan hleb, jedno telo

Za Gospodnjim stolom ne dolazimo zato što smo savršeni, nego zato što nam je potrebna Božja milost. Jedan hleb podseća da niko nije hrišćanin samo za sebe. Zato se pričešće povezuje sa pokajanjem, oproštajem, mirom i ljubavlju prema bližnjem.

## Poslani u svet

Bogosluženje se ne završava izlaskom iz crkve. Oni koji su čuli Reč i primili duhovnu hranu šalju se da žive zahvalnost kroz poštenje, milosrđe, praštanje i služenje.

## Kako ovo živimo u Anglikanskoj crkvi?

Anglikanska tradicija ne svodi Evharistiju na puki znak, ali odbija da način Hristovog prisustva objašnjava protivno Svetom pismu ili prirodi sakramenta. Verni koji dostojno i sa verom primaju hleb i čašu zaista učestvuju u Telu i Krvi Hristovoj. Prema klasičnom anglikanskom formularu, Hristovo Telo se prima „na nebeski i duhovni način“, a vera je sredstvo tog primanja. Evharistija ne ponavlja niti dopunjuje Hristovu žrtvu, nego nas u veri sjedinjuje sa plodovima Njegove jedne, savršene i dovršene žrtve.

### Sažetak za ponavljanje

- Evharistija je sveta tajna našeg otkupljenja Hristovom smrću, a ne samo mentalno sećanje.
- Verni koji dostojno i sa verom primaju hleb i čašu stvarno učestvuju u Hristu.
- Evharistija ne ponavlja žrtvu krsta; ona Crkvu vraća njenom jednom, savršenom i dovršenom izvoru.

## Za razgovor

1. Šta ti izraz „zahvalnost“ otkriva o smislu Evharistije?
2. Zašto se pričešće ne može odvojiti od zajednice Crkve?
3. Kako pomirenje sa drugima ima veze sa pristupanjem Gospodnjem stolu?
4. Koje pitanje o Evharistiji još želiš da razjasniš?

## Jedan korak ove nedelje

Pre sledećeg bogosluženja pročitaj Luka 22,14–20 i odvoji nekoliko minuta da zahvališ Hristu za Njegovu žrtvu i zamoliš Ga da ti pokaže kome treba da oprostiš.

## Ako želiš da ideš dublje

- Matej 26,26–30
- Luka 24,13–35
- Jovan 6,35–58
- 1. Korinćanima 11,23–29
- Trideset devet članova vere, čl. XXV, XXVIII i XXIX

## Molitva

Gospode Isuse Hriste, hvala Ti za svetu gozbu koju si ostavio svojoj Crkvi. Daj mi pokajano srce, živu veru i ljubav prema bližnjima. Hrani me svojom milošću i šalji me da služim svetu. Amin.

LEKCIJA 7

# Molitva – razgovor sa Bogom

> *„Gospode, nauči nas da se molimo.“*
>
> *— Luka 11,1*

## Cilj lekcije

Naučiti da je molitva odnos sa Bogom i razviti jednostavan, održiv ritam lične i zajedničke molitve.

### Ključna istina

Molitva je odgovor Bogu koji nam je prvi progovorio: slavljenje, zahvalnost, ispovedanje greha, molba, zastupanje i predavanje sopstvene volje Njegovoj volji.

**Ključni pojmovi:** molitva • Oče naš • Psalmi • Jutarnja molitva • Večernja molitva • zastupanje

## Za početak razgovora

Kada ti je najlakše da se moliš, a kada najteže? Da li uglavnom govoriš Bogu ili ostavljaš prostor da slušaš Njegovu Reč?

## Glavni biblijski tekst

Matej 6,5–13

### Posmatraj tekst

1. Šta Isus kaže o motivu molitve?
2. Kako počinje Oče naš i šta to govori o Bogu?
3. Koje potrebe ova molitva obuhvata?
4. Šta u njoj nije usmereno samo na „mene“ nego na „nas“?

## Zašto se molimo?

Molitva nije pokušaj da Boga nagovorimo da učini ono što mi želimo. Ona je susret sa Ocem koji nas poznaje. U njoj zahvaljujemo, priznajemo grehe, iznosimo potrebe i učimo da svoju volju uskladimo sa Njegovom.

## Isus nas uči

Oče naš daje jednostavan obrazac: slavljenje Boga, molbu za Njegovo Carstvo, poverenje za svakodnevne potrebe, oproštaj, zaštitu od zla i nadu u Božju pobedu.

## Lična i zajednička molitva

Isus se molio nasamo, ali je učestvovao i u zajedničkoj molitvi. Hrišćaninu su potrebna oba oblika. Nasamo Bogu otvaramo život; sa Crkvom učimo da se molimo i za druge i za ceo svet.

## Pismo i molitva

Psalmi pokazuju da pred Boga možemo donositi radost, zahvalnost, strah, tugu i pitanja. Bog govori kroz svoju Reč, a mi Mu odgovaramo molitvom.

## Kako ovo živimo u Anglikanskoj crkvi?

Jedno od velikih bogatstava anglikanske tradicije jeste svakodnevna Jutarnja i Večernja molitva, u kojima Psalmi i biblijska čitanja imaju središnje mesto. Uz to, svaki vernik se podstiče na iskren i redovan lični molitveni život.

### Sažetak za ponavljanje

- Molitva nije tehnika kojom upravljamo Bogom, nego odnos poverenja sa Ocem kroz Sina u Svetom Duhu.
- Isusova molitva Oče naš oblikuje želje i uči nas da se molimo kao članovi zajednice, ne samo kao pojedinci.
- Pismo i molitva pripadaju zajedno: Bog govori svojom Rečju, a Crkva Mu odgovara.

## Za razgovor

1. Da li se Bogu obraćaš samo kada je teško?
2. Koji deo molitve Oče naš ti trenutno najviše govori?
3. Šta ti otežava redovnu molitvu?
4. Koji jednostavan ritam bi za tebe bio realan, a ne idealizovan?

## Jedan korak ove nedelje

Tokom narednih sedam dana svakoga dana polako izmoli molitvu Oče naš. Zatim dodaj tri kratke rečenice: „Hvala Ti za…“, „Oprosti mi…“, „Pomozi mi…“

## Ako želiš da ideš dublje

- Luka 11,1–13
- Psalam 23
- Psalam 103
- Filipljanima 4,4–7
- Rimljanima 8,26–27

## Molitva

Nebeski Oče, nauči me da Ti se obraćam sa poverenjem. Daj da moja molitva bude iskrena i redovna, da kroz nju učim Tvoju volju i rastem u veri, nadi i ljubavi. Kroz Isusa Hrista, Gospoda našega. Amin.

LEKCIJA 8

# Život Hristovog učenika

> *„Po ovome će svi poznati da ste moji učenici: ako budete imali ljubavi među sobom.“*
>
> *— Jovan 13,35*

## Cilj lekcije

Povezati veru sa svakodnevnim životom: ljubavlju, istinom, praštanjem, odgovornošću i služenjem.

### Ključna istina

Živa vera postaje vidljiva u ljubavi, istini, praštanju, odgovornosti i služenju. Hrišćanski moral je odgovor zahvalnosti na milost primljenu u Hristu.

**Ključni pojmovi:** posvećenje • ljubav • praštanje • dobra dela • služenje • svedočanstvo

## Za početak razgovora

Kada bi neko posmatrao samo tvoje ponašanje tokom jedne sedmice, po čemu bi mogao — ili ne bi mogao — da zaključi da ti je vera važna?

## Glavni biblijski tekst

Jovan 13,1–17.34–35

### Posmatraj tekst

1. Šta Isus čini učenicima pre nego što im daje zapovest o ljubavi?
2. Kako se u ovom tekstu povezuju autoritet i služenje?
3. Po čemu će drugi prepoznati Isusove učenike?
4. Koji oblik ljubavi je u tvom životu trenutno najteži?

## Vera koja se vidi

Hrišćanska vera nije samo ono što ispovedamo usnama. Ona se vidi u načinu na koji živimo. Ljubav prema Bogu raste kroz molitvu, Pismo, bogosluženje i poverenje; ljubav prema bližnjem pokazuje se istinom, vernošću, pomoći, poštovanjem i praštanjem.

## Kod kuće i na poslu

Prvi prostor učeništva je svakodnevica. U porodici učimo poštovanje, ljubav i praštanje. Na poslu, u školi, komšiluku i društvu pošten rad, odgovornost, pravednost i ljubaznost postaju deo hrišćanskog svedočanstva.

## Praštanje

Praštanje ne znači zaboraviti zlo niti opravdati nepravdu. Znači da ne dopuštamo mržnji da upravlja srcem. To je težak put slobode koji učimo gledajući Hrista.

## Svetlost svetu

Hrišćanin nije pozvan da se smatra boljim od drugih. Pozvan je da svojim životom pokazuje Božju dobrotu — ponekad velikom žrtvom, a mnogo češće malim delima strpljenja, poštenja, milosrđa i pomoći.

## Kako ovo živimo u Anglikanskoj crkvi?

Anglikanska tradicija naglašava da se bogosluženje nastavlja životom. Vernici se šalju iz crkve da služe Gospodu u svetu. Dobra dela nisu način da zaslužimo Božju ljubav, nego odgovor na ljubav koju smo već primili u Hristu.

### Sažetak za ponavljanje

- Hrišćansko učeništvo obuhvata porodicu, posao, školu, komšiluk i javni život.
- Praštanje ne znači poricanje nepravde, nego odbijanje da mržnja upravlja srcem.
- Dobra dela ne kupuju Božju ljubav; ona su njen plod u životu učenika.

## Za razgovor

1. Koji deo tvog svakodnevnog života najviše treba da bude oblikovan Jevanđeljem?
2. Da li postoji neko prema kome nosiš gorčinu koju treba da predaš Bogu?
3. Gde imaš realnu priliku da služiš, a obično je ne primećuješ?
4. Koju jednu naviku bi želeo da Hristos menja u tebi?

## Jedan korak ove nedelje

Izaberi jednu osobu kojoj ove sedmice možeš konkretno pokazati ljubav: pozivom, pomoći, izvinjenjem, oproštajem ili praktičnim delom milosrđa.

## Ako želiš da ideš dublje

- Matej 5–7 (izbor)
- Luka 10,25–37
- Galatima 5,22–26
- Kološanima 3,12–17
- Trideset devet članova vere, čl. XII–XIII

## Molitva

Gospode Isuse Hriste, nauči me da Te ne sledim samo rečima nego i delima. Daj mi srce puno ljubavi, ruke spremne da služe i usne koje govore istinu. Neka moj život bude odraz Tvoga Jevanđelja. Amin.

LEKCIJA 9

# Sveti Duh i Potvrda vere

> *„Apostoli su se molili za njih da prime Duha Svetoga. Tada su polagali ruke na njih, i oni su primali Duha Svetoga.“*
>
> *— Dela apostolska 8,15.17*

## Cilj lekcije

Razumeti ko je Sveti Duh i kako deluje u hrišćanskom životu, kao i smisao Potvrde (konfirmacije) kao javnog obnavljanja krsne vere i molitve za učvršćenje u sili Duha.

### Ključna istina

Sveti Duh je treća Ličnost Presvete Trojice, istinski Bog. Potvrda (konfirmacija) jeste obnavljanje krsne vere i episkopska molitva za učvršćenje i osnaženje vernika.

**Ključni pojmovi:** Sveti Duh • Presveta Trojica • Potvrda/konfirmacija • krsna obećanja • polaganje ruku • plod Duha

## Za početak razgovora

Kada čuješ izraz „Sveti Duh“, šta ti je jasno, a šta nejasno? Kako prepoznaješ Njegovo delovanje u hrišćanskom životu?

## Glavni biblijski tekst

Jovan 14,15–27

### Posmatraj tekst

1. Šta Isus obećava svojim učenicima?
2. Koje uloge Svetoga Duha vidiš u tekstu?
3. Kako su ljubav prema Hristu i poslušnost povezane?
4. Šta znači da učenici nisu ostavljeni sami?

## Vera postaje lični odgovor

Roditelji, kumovi i zajednica mogu nas poučavati i moliti se za nas, ali niko ne može verovati umesto nas. Zrela vera uključuje lično ispovedanje i svesnu odluku da čovek želi da ostane veran Hristu.

## Šta je Potvrda?

Potvrda (konfirmacija) nije novo krštenje niti je, u smislu Trideset devet članova vere, sveta tajna Jevanđelja iste vrste kao Krštenje i Večera Gospodnja. Ona je javno obnavljanje krsne vere i molitva Crkve da Sveti Duh učvrsti krštenog vernika za zreo hrišćanski život. Sveti Duh nije prvi put dat tek u Potvrdi: Potvrda se nadovezuje na blagodat krštenja i na lični odgovor vere. U anglikanskoj praksi episkop polaže ruke na kandidata i moli za njegovo učvršćenje i osnaženje.

### Sveti Duh

Sveti Duh nije bezlična sila, nego treća Ličnost Presvete Trojice, istinski Bog sa Ocem i Sinom, Gospod i Životvorni. On vodi Crkvu ka istini, proslavlja Hrista, podseća učenike na Njegove reči, pomaže u molitvi i osnažuje za svetost i služenje. Plod Njegovog delovanja prepoznaje se u ljubavi, radosti, miru, strpljenju, dobroti, vernosti, krotkosti i uzdržanju.

### Zrelost, ne završetak

Potvrda ne znači da je učenje završeno. Ona označava početak zrelijeg i odgovornijeg učešća u životu Crkve.

### Kako ovo živimo u Anglikanskoj crkvi?

U Anglikanskoj crkvi kandidati se za Potvrdu pripremaju kroz pouku, molitvu i razgovor o veri. Na bogosluženju obnavljaju krsna obećanja, ispovedaju veru i primaju episkopovu molitvu sa polaganjem ruku.

#### Sažetak za ponavljanje

- Sveti Duh nije bezlična sila, nego Gospod i Životvorni, zajedno obožavan i slavljen sa Ocem i Sinom.
- Potvrda nije novo krštenje niti trenutak kada vernik „prvi put“ dobija Duha Svetoga.
- Potvrda poziva krštenog vernika na zreliji, javno ispovedan i odgovoran život u Crkvi.

### Za razgovor

1. Da li svoju veru doživljavaš kao lični odgovor na Hristov poziv?
2. Koji plod Svetoga Duha ti je trenutno najpotrebniji?
3. Šta za tebe znači javno ispovediti veru?
4. Ako si već potvrđen, kako danas živiš tu odluku? Ako nisi, koja pitanja imaš?

### Jedan korak ove nedelje

Tokom ove sedmice svakoga dana pročitaj Galatima 5,22–25. Izaberi jedan plod Duha i posebno se moli da Bog tu vrlinu razvija u tebi.

### Ako želiš da ideš dublje

- Dela apostolska 8,14–17
- Dela apostolska 19,1–7
- Rimljanima 12,3–13
- Galatima 5,22–25
- Book of Common Prayer – Obred Potvrde
- Trideset devet članova vere, čl. V i XXV; Book of Common Prayer – Obred Potvrde

### Molitva

Svemogući Bože, ispuni me svojim Svetim Duhom. Učvrsti me u istini, osnaži za vernost i razvijaj u meni plodove Duha, da hrabro ispovedam Hrista i živim kao Njegov učenik. Amin.

LEKCIJA 10

# Služenje u Crkvi – jedno telo, mnogi darovi

> *„Da pripreme svete za delo služenja i za izgrađivanje Tela Hristovog.“*
>
> *— Efescima 4,12*

## Cilj lekcije

Razumeti da je svaki hrišćanin pozvan na služenje, a da posebne crkvene službe postoje radi reda, poučavanja, pastirske brige i izgradnje celog Tela.

### Ključna istina

Svi kršteni imaju darove i poziv na služenje. Rukopoložene službe đakona, prezvitera i episkopa postoje radi Reči, svetih tajni, pastirske brige, jedinstva i izgradnje celog Tela.

**Ključni pojmovi:** poziv • darovi • đakon • prezviter/sveštenik • episkop • rukopoloženje

## Za početak razgovora

Kada čuješ reč „služba“ u Crkvi, na koga prvo pomisliš? Da li sebe vidiš kao nekoga ko ima šta da doprinese?

## Glavni biblijski tekst

Efescima 4,1–16

### Posmatraj tekst

1. Ko daje različite službe i sa kojim ciljem?
2. Ko treba da bude osposobljen za delo služenja?
3. Kako Pavle opisuje zrelost cele Crkve?
4. Šta se dešava kada svaki deo tela vrši svoju ulogu?

## Svaki kršteni hrišćanin služi

Novi zavet ne svodi služenje na sveštenike. Neko poučava, neko posećuje bolesne, neko peva, pruža gostoprimstvo, pomaže siromašnima ili se verno moli. Nijedan dar nije beznačajan kada se koristi iz ljubavi.

## Zašto postoje posebne službe?

Pored služenja svih vernika, istorijska Crkva čuva posebne službe radi reda, poučavanja i pastirske brige: đakona, prezvitera i episkopa.

## Đakon, prezviter i episkop

Đakon posebno podseća Crkvu na služenje i brigu za potrebite. Prezviter (sveštenik) propoveda Reč, služi svete tajne, poučava i pastirski brine o lokalnoj zajednici. Episkop ima naročitu odgovornost da čuva apostolsku veru, služi jedinstvu Crkve, rukopolaže i brine o služiteljima i poverenom narodu.

## Služenje, a ne vlast

Hristovo merilo vođstva nije čast nego služenje. Crkvena služba nije privilegija da se gospodari ljudima, već veća odgovornost da se narod vodi primerom, molitvom, istinom i ljubavlju.

## Kako ovo živimo u Anglikanskoj crkvi?

Anglikanska crkva čuva trostruku službu đakona, prezvitera i episkopa, ali istovremeno naglašava služenje laika. Sveštenici ne služe umesto naroda, nego sa narodom, osposobljavajući celu zajednicu za njeno poslanje.

### Sažetak za ponavljanje

- Služenje pripada celoj Crkvi, ne samo rukopoloženim službenicima.
- Rukopoložena služba postoji da osposobljava i čuva zajednicu, a ne da potiskuje služenje laika.
- Hristovo merilo autoriteta jeste odgovorno, istinito i ponizno služenje.

## Za razgovor

1. Koje darove ili iskustva već imaš koji bi mogli koristiti drugima?
2. Zašto je Crkvi potreban red i odgovornost u službi?
3. Kako prepoznati razliku između zdravog autoriteta i želje za moći?
4. Koji mali oblik služenja možeš započeti bez posebne titule ili funkcije?

## Jedan korak ove nedelje

Razgovaraj sa nekim iz svoje crkvene zajednice o jednoj konkretnoj potrebi kojoj možeš pomoći u narednih mesec dana.

## Ako želiš da ideš dublje

- Dela apostolska 6,1–7
- 1. Timoteju 3,1–13
- 1. Petrova 5,1–5
- Marko 10,42–45
- Trideset devet članova vere, čl. XXIII i XXXVI

## Molitva

Svemogući Bože, hvala Ti za darove koje daješ svojoj Crkvi. Pokaži mi gde mogu da služim i daj svim đakonima, prezviterima, episkopima i vernicima poniznost, mudrost i ljubav da zajedno izgrađuju Telo Hristovo. Amin.

LEKCIJA 11

# Živeti sa Crkvom – godina sa Hristom

> *„Za sve ima svoje vreme, i svakom poslu pod nebom ima vreme.“*
>
> *— Propovednik 3,1*

### Cilj lekcije

Razumeti crkvenu godinu i nedeljno bogosluženje kao ritam koji pomaže da Hristov život oblikuje naše vreme i istrajnost.

### Ključna istina

Nedelja i crkvena godina oblikuju vreme učenika oko Hristovog dela spasenja i pomažu istrajnosti kroz redovan ritam Reči, Evharistije, molitve i zajednice.

**Ključni pojmovi:** Dan Gospodnji • Advent • Božić • Veliki post • Vaskrs • Vaznesenje • Duhovi

### Za početak razgovora

Šta najviše određuje ritam tvog života: posao, škola, porodica, praznici, telefon, odmor? Gde se u tom ritmu nalazi vreme za Boga?

### Glavni biblijski tekst

Jevrejima 10,19–25

#### Posmatraj tekst

1. Na šta tekst podstiče vernike kada je reč o okupljanju?
2. Kako se zajednički život povezuje sa nadom i ljubavlju?
3. Šta znači „podsticati jedni druge“?
4. Zašto je istrajnost lakša u zajednici nego potpuno samostalno?

### Vreme kao Božji dar

Crkvena godina pomaže nam da vreme ne merimo samo poslovnim obavezama i državnim praznicima nego i velikim delima Božjeg spasenja.

### Put kroz godinu

Advent nas uči iščekivanju Hristovog dolaska; Božić slavi Njegovo rođenje; Bogojavljenje objavljuje Hrista svetu; Veliki post poziva na pokajanje, molitvu i dela ljubavi; Velika sedmica vodi kroz Hristovo stradanje i krst; Vaskrs slavi Njegovo vaskrsenje i pobedu života nad smrću; Vaznesenje Njegovu vlast i proslavljenje; Duhovi silazak Svetoga Duha na apostole i osnaženje Crkve za svedočanstvo. Ostatak godine usmeren je na rast u veri i življenju Jevanđelja.

### Nedelja – Dan Gospodnji

Od apostolskih vremena hrišćani se okupljaju prvoga dana sedmice. Nedelja je dan vaskrsenja, zajedništva, Reči i zahvalnosti. Redovno bogosluženje nije puka spoljašnja obaveza nego prilika da se vera iznova usmeri ka Hristu.

## Vera koja traje

Hrišćanski život nije trenutni zanos. Biće dana radosti i iskušenja, vremena kada je Božje prisustvo jasno i vremena kada hodamo verom. Ritam molitve, Pisma, bogosluženja i ljubavi pomaže nam da istrajemo.

## Kako ovo živimo u Anglikanskoj crkvi?

Anglikanska crkva prati drevni hrišćanski kalendar i koristi zborne molitve i biblijska čitanja koja zajednicu vode kroz Hristov život i delo spasenja. Tako vera postaje ritam cele godine, a ne samo nekoliko prazničnih dana.

### Sažetak za ponavljanje

- Crkveni kalendar nije cilj samom sebi; on usmerava pamćenje i život Crkve na Hrista.
- Nedeljno okupljanje povezuje vaskrsenje, Reč, molitvu, Evharistiju i zajedništvo.
- Istrajnost se gradi običnim ritmovima vere, a ne samo snažnim duhovnim doživljajima.

## Za razgovor

1. Šta trenutno najviše potiskuje vreme za Boga iz tvog rasporeda?
2. Koji deo Hristovog života ti posebno govori u ovom periodu?
3. Šta bi redovno nedeljno bogosluženje moglo da promeni u tvom životu?
4. Koji realan ritam molitve i zajednice možeš da održavaš?

## Jedan korak ove nedelje

U kalendar upiši sledeće bogosluženje kojem želiš da prisustvuješ i izaberi jedno stalno vreme tokom sedmice za čitanje Pisma i molitvu.

## Ako želiš da ideš dublje

- Luka 2,1–20
- Matej 4,1–11
- Jovan 20,1–18
- Dela apostolska 2,1–21
- Psalam 90

## Molitva

Gospode, Ti si Gospod vremena i večnosti. Nauči me da svoje dane živim u Tvojoj blizini, da istrajem u molitvi i zajednici Crkve i da kroz svako vreme sledim Isusa Hrista. Amin.

LEKCIJA 12

# Dođi i vidi – koji je moj sledeći korak?

> *„Ako dakle Sin vas oslobodi, zaista ćete biti slobodni.“*
>
> *— Jovan 8,36*

## Cilj lekcije

Sabrati ono što je proučeno i pomoći učesniku da bez pritiska prepozna svoj naredni konkretan korak u odnosu prema Hristu i Crkvi.

### Ključna istina

Cilj kursa nije završiti dvanaest lekcija, nego jasnije čuti Hristov poziv i slobodno izabrati sledeći veran korak u odnosu prema Njemu i Njegovoj Crkvi.

**Ključni pojmovi:** poziv • sloboda • istrajnost • zajedništvo • razlučivanje • sledeći korak

## Za početak razgovora

Kada pogledaš prethodnih jedanaest lekcija, šta ti je najviše promenilo ili produbilo pogled na Hrista? Koje pitanje je i dalje otvoreno?

## Glavni biblijski tekst

Matej 11,28–30

### Posmatraj tekst

1. Koga Isus poziva da dođe k Njemu?
2. Šta obećava onima koji dolaze?
3. Šta znači uzeti Njegov jaram i učiti od Njega?
4. Kako bi ti danas odgovorio na ovaj poziv?

## Put se ovde ne završava

Završetak kursa nije završetak hrišćanskog puta. Vera nije nešto što se jednom nauči, nego život koji raste u zajedništvu sa Bogom.

## Hristos te poznaje i poziva

Hristov poziv nije namenjen samo posebnim ljudima. On poznaje naše radosti i tuge, uspehe, padove, sumnje i nade — i ipak nas poziva da Mu pridemo.

## Crkva je dom učenika

Niko ne putuje sam. U Crkvi zajedno slušamo Božju reč, molimo se, primamo svete tajne, učimo da praštamo i nosimo bremena jedni drugih. To nije zajednica savršenih ljudi, nego ljudi koje Bog obnavlja svojom milošću.

## Istina i ljubav

Na Balkanu nosimo bogatu hrišćansku istoriju, ali i iskustva podela, nepoverenja i rana. Hristovi učenici su pozvani da budu ljudi mira, istine i milosrđa. Vernost sopstvenoj veri ne zahteva neprijateljstvo prema drugima.

## Kako ovo živimo u Anglikanskoj crkvi?

Anglikanska crkva ne poziva ljude sebi radi sebe. Njeno poslanje je da upućuje na Hrista, objavljuje Jevanđelje, slavi Boga i služi svetu. Zato je završetak ovog kursa poziv na sledeći korak, a ne na zatvaranje knjige.

### Sažetak za ponavljanje

- Hristov poziv ostaje ličan, milostiv i stvaran: „Dođi k meni.“
- Učenik nastavlja da raste kroz Pismo, molitvu, svete tajne, zajednicu i služenje.
- Zreo sledeći korak treba da bude slobodan, razumljen i dovoljno konkretan da se može živeti.

## Za razgovor

1. Šta sada veruješ o Isusu što na početku nisi umeo da kažeš?
2. Koje pitanje želiš još da istražuješ bez žurbe?
3. Da li želiš da redovnije učestvuješ u životu Crkve?
4. Koji od narednih koraka je za tebe sada najiskreniji?

## Jedan korak ove nedelje

Izaberi jedan od sledećih koraka i podeli ga sa osobom koja je sa tobom prolazila kurs.

## Mogući sledeći koraci

- Želim još da istražujem i postavljam pitanja.
- Želim da počnem redovno da dolazim na bogosluženje.
- Želim da razgovaram sa sveštenikom o krštenju ili Potvrdi.
- Želim da razvijem redovnu molitvu i čitanje Pisma.
- Želim da pronađem konkretno mesto služenja u zajednici.

## Molitva

Svemogući i večni Bože, Oče, Sine i Sveti Duše, hvala Ti za dar Svetoga pisma, za zajedništvo Crkve, za svete tajne i za nadu koju imamo u Isusu Hristu. Podari mi postojanu veru, ponizno srce i ljubav koja se vidi u delima. Ispuni me Svetim Duhom da budem verni Hristov učenik u porodici, na poslu, u Crkvi i u društvu. Amin.

# Kratak pojmovnik

**Book of Common Prayer:** Knjiga zajedničkih molitava, istorijski ključni liturgijski i doktrinarni izraz anglikanske tradicije.

**Istorijski episkopat:** Služba episkopa u kontinuitetu sa drevnom Crkvom, koju anglikanska tradicija čuva kao vidljivu službu jedinstva, apostolske vere i pastirske odgovornosti.

**Potvrda / konfirmacija:** Javno obnavljanje krsne vere uz episkopsku molitvu i polaganje ruku radi učvršćenja krštenog vernika u hrišćanskom životu.

**Saborna (katolička) Crkva:** Sveopšta Crkva Hristova kroz vreme i prostor. U Simvolu vere izraz nije naziv samo jedne savremene crkvene zajednice.

**Sakrament / sveta tajna:** Spoljašnji i vidljivi znak unutrašnje i duhovne blagodati. Anglikanski formulari posebno nazivaju Krštenje i Večeru Gospodnju dvema svetim tajnama Jevanđelja koje je ustanovio Hristos.

**Posvećenje:** Doživotno delo Božje blagodati u kome Sveti Duh oblikuje vernika prema Hristu i donosi plodove svete poslušnosti.

**Opravdanje:** Božji milostivi čin kojim grešnika smatra pravednim zbog Hristove zasluge, primljene verom, a ne na osnovu njegovih sopstvenih zasluga.

**Jevanđelje:** Dobra vest da je Bog u Isusu Hristu delovao radi našega spasenja i da nas poziva na pokajanje, veru i novi život.

**Blagodat (milost):** Božji nezasluženi dar i delovanje kojim nas Bog poziva, opravdava, obnavlja, posvećuje i osnažuje u Hristu.

# Napomene za voditelja

Ovaj dodatak nije zamišljen kao skripta koju treba čitati učesniku, nego kao pomoć osobi koja vodi razgovor.

### Osnovni princip

Ne pokušavaj da u jednom susretu odgovoriš na svako moguće pitanje. Ako se otvori važna tema koja traži vreme, zabeleži je i vrati joj se kasnije. Jedna dobro razumljena istina i jedan iskren sledeći korak vrede više od preopterećene lekcije.

### Kako voditi razgovor

1. Postavljaj otvorena pitanja i ne prekidaj odgovor prebrzo.
2. Traži od učesnika da najpre kaže šta vidi u biblijskom tekstu; objašnjenje dolazi posle posmatranja.
3. Ne pretvaraj loše iskustvo sa Crkvom u priliku da braniš instituciju. Saslušaj, priznaj bol i vrati razgovor Hristu i zdravoj viziji Crkve.
4. Kod tema krštenja, Evharistije, službe i Potvrde objasni anglikanski stav pozitivno, bez omalovažavanja pravoslavne, rimokatoličke ili protestantske tradicije.
5. Ne vrši pritisak na odluku. Poziv treba da bude jasan, ali odgovor slobodan.

### Teme kod kojih vredi usporiti

Krštenje dece, način Hristovog prisustva u Evharistiji, apostolska služba, odnos Pisma i crkvene tradicije i pitanje pripadnosti određenoj crkvenoj zajednici često nose prethodna iskustva i snažne pretpostavke. U tim lekcijama koristi više pitanja, manje monologa i jasno razlikuj ono što je zajedničko istorijskom hrišćanstvu od specifičnog anglikanskog naglaska.

### Predloženi ritam susreta

1. 5–10 min: razgovor i osvrt na prethodnu sedmicu.
2. 15–20 min: glavni biblijski tekst i pitanja posmatranja.
3. 20–25 min: objašnjenje teme i pitanja učesnika.
4. 10–15 min: lična primena i „Jedan korak ove nedelje“.
5. 5 min: molitva.

### Kada je osoba spremna za sledeći korak

Ne postoji jedan isti tempo za sve. Neko će želeti samo još razgovora, neko će želeti da dolazi na bogosluženje, neko da se pripremi za krštenje ili Potvrdu. Zadatak voditelja je da pomogne osobi da razume značenje koraka koji razmatra i da je ne gura brže nego što njena vera i razumevanje mogu iskreno da prate.